

O‘ZBEKISTONDA INNOVATSION TADBIRKORLIK FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH YO‘NALISHLARI

Ergashev Erkin Iroqovich

Toshkent Moliya instituti professori, iqtisodiyot fanlari doktori

erk.7110588@gmail.ru

Yuzbayeva Maxfuza Zakirjonovna

Mirzo Ulug‘bek nomidagi Samarqand davlat arxitektura qurilish
universiteti katta o‘qituvchisi

yuzbayevam@gmail.com

Charshanbiyeva Baxtiniso Ural qizi

Mirzo Ulug‘bek nomidagi Samarqand davlat arxitektura qurilish
universiteti magistranti

baxtiniso11031999@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada mamlakatimiz iqtisodiyotida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishning innovatsion shart-sharoitlari va omillari bilan bog‘liq jarayonlar tadqiq etilgan. Tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlantirishning mavjud muammolar o‘rganilgan. Tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlantirishga doir tizimli islohotlar samaradorligi baholangan. Mavjud imkoniyat va shart-sharoitlar ta‘sirida mamlakatimizda tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlanish yo‘nalishlarini shakllantirishga doir ilmiy taklif va amaliy tavsiyalar shakllantirilgan.

Kalit so‘zlar: kichik biznes va xususiy tadbirkorlik, tadbirkorlik subyektlari, innovatsiyalar, innovatsion tadbirkorlik, innovatsion muhit, innovatsion jarayonlar.

Аннотация. В данной статье исследованы деятельности малого бизнеса и частного предпринимательства в развитии экономики республики, изучены процессы, связанные с инновационными условиями и факторами. Раскрыты существующие проблемы в деятельности инновационного развития предпринимательства. Оценена эффективность системных реформ по инновационному управлению предпринимательской деятельностью. Сформированы научные предложения и практические рекомендации, имеющиеся возможности и условия по формированию направлений инновационного развития предпринимательской деятельности в нашей республике.

Ключевые слова: малый бизнес и частное предпринимательство, субъекты частного предпринимательства, инновация, инновационное предпринимательство, экономический кризис, конкуренция, инновационные процессы.

Annotation. This article explores the activities of small businesses and private entrepreneurship in the development of the economy of the republic, studied the processes associated with innovative conditions and factors. The existing problems in the activity of innovative development of entrepreneurship are revealed. The effectiveness of systemic reforms on innovative management of entrepreneurial activity has been assessed. Scientific proposals and practical recommendations, available opportunities and conditions for the formation of directions for the innovative development of entrepreneurial activity in our republic have been formed.

Key words: small business and private entrepreneurship, subjects of private entrepreneurship, innovation, innovative entrepreneurship, economic crisis, competition, innovation processes.

KIRISH

Mamlakat iqtisodiyotida ishlab chiqarish omillaridan maqsadli foydalanish yoʻnalishlarini shakllantirish va bu borada amalga oshirilayotgan islohotlar samaradorligi oshirish jarayoni innovatsiyalarga bevosita bogʻliq. Innovatsiyalar taʼsirida ishlab chiqarish jarayonida inson omilining roli borgan sari cheklanish xarakteriga ega boʻlib, moddiy resurslardan foydalanish samaradorligining ortishi hisobiga intensiv iqtisodiy oʻsishga erishish imkoniyatlari yuzaga keladi. Aksariyat hollarda innovatsion faoliyat mahsulot, ish va xizmatlar sohasidagi yangiliklarga asoslanadi. Innovatsiyalar, sifat jihatidan yangi bozorlarni shakllantirishga, ijtimoiy ehtiyojlarni samarali qondirishga hissa qoʻshishga imkon beradigan tadbirkorlik faoliyatini shakllantirishga asos yaratadi. Oʻz navbatida innovatsiyalar tadbirkorlik faoliyati samaradorligini taʼminlashga va uning tuzilmaviy tarkibini takomillashtirishga olib keladi.

Oʻzbekiston iqtisodiyotida amalga oshirilayotgan tizimli islohotlar zamirida tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishga doir chora-tadbirlar muhim ahamiyatga ega. Mazkur islohotlar taʼsirida bugungi kunda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning oʻrni yalpi ichki mahsulotning oʻsishi, aholi bandligini taʼminlash bilan birga, iqtisodiyotning tarmoq va sohalarida chuqur tarkibiy oʻzgarishlarni amalga oshirish jarayonlaridagi faol ishtiroki orqali namoyon boʻlmoqda.

Istiqbolda tadbirkorlik faoliyatini qoʻllab-quvvatlashga doir islohotlarni amalga oshirish zaruriyati toʻgʻrisida Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti

Sh.M.Mirziyoyev 2022-yil 21-dekabrda Oliy Majlisga Murojaatnomasida quyidagicha to'xtalib o'tgan edi: "...biz tadbirkorlik sohasida javobgarlikni yengillashtirish bo'yicha boshlagan islohotlarimizni jadal davom ettiramiz. [1]."

Yuqoridagi holatlar kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda an'anaviy jarayonlar bilan birga innovatsion rivojlanish jarayonlariga ham e'tibor qaratish maqsadga muvofiqligini ko'rsatadi. Bu borada iqtisodiyotimiz oldida turgan muammoli jarayonlar O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-maydagi "Faol tadbirkorlik va innovatsion faoliyatni rivojlantirish uchun shart-sharoitlarni yaratish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-3697-sonli qarorida atroflicha aks etgan bo'lib, mamlakatimizda innovatsion tadbirkorlikni ommalashtirish ishlarini samarali tashkil etish jarayoni tizimlashtirilgan. Innovatsion mahsulot va xizmatlarni ishlab chiqishga hamda ilgari surishga jalb qilishda texnik va psixologik to'siqlarning mavjudligi e'tirof etilgan bo'lib, bu borada mavjud muammolarni bartaraf etish jarayoniga ustuvorlik beriladi[2].

Mazkur qarorga muvofiq faol tadbirkorlikni rivojlantirish, mahalliy va xorijiy innovatsion ishlanmalarni iqtisodiyotning real sektoriga ilgari surish uchun qulay huquqiy va tashkiliy shart-sharoitlarni yaratish lozim. Shu sababli tadbirkorlik faoliyatining innovatsion rivojlanish jarayonlariga to'la ustuvorlik berish talab etiladi.

Yuqoridagilardan kelib chiqqan holda tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlantirishning tashkiliy elementlari muvofiqligini ta'minlash, innovatsion rivojlantirishning joriy va istiqbolli ta'sir ko'rsatish mexanizmlari samaradorligini oshirishga zaruriyatning yuzaga kelishi mazkur yo'nalishda tadqiqot jarayonlarini amalga oshirish dolzarb ahamiyatga ega ekanligidan dalolat beradi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish shart-sharoitlari va omillarini tadqiq etishga yo'naltirilgan qator ilmiy izlanishlarda innovatsion faoliyatga ustuvorlik berish bilan bog'liq ilmiy xulosalar muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, mazkur jarayonning nazariy-uslubiy jihatdan tadqiq etishda S.Jose va D.Maurisio ilmiy izlanishlari muhim o'rin egallaydi. Tadqiqot natijalari davomida tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda texnologiyalarga ustuvorlik berish talab etiladi. Tadbirkorlik faoliyatida texnologik jarayonni muvofiqlashtirishning moliyaviy mexanizmi samaradorligini oshirishda startaplar tizimidan foydalanish taklif etiladi [6]. A.Oosthuizen, J.Van Vuuren, M.Botxa tadqiqotlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlanish boshqaruv tizimining o'rni muhim xarakter kasb etadi [7]. A.G.Kiryakov, V.A.Maksimov tadqiqotlarida zamonaviy ilm-fan yutuqlari innovatsion tadbirkorlik kichik biznesni rivojlantirishning yangi usuli sifatida muhokama qilinadi [8]. T.N.Kosheleva ilmiy izlanishlarida biznes sohasida innovatsion jarayonlarning o'rni

iqtisodiy jihatdan baholanadi. Makroiqtisodiy darajada innovatsion muhitni shakllantirishda kichik innovatsion korxonalar innovatsiyalarni tashkil etish va innovatsion jarayonlar samaradorligini oshirishning muhim omili sifatida e'tirof etiladi [9]. E.A.Gasanov o'zining ilmiy tadqiqot izlanishlarida innovatsion tadbirkorlikni shakllantirishning konseptual jihatlariga alohida e'tibor qaratgan bo'lib, tadbirkorlikni rivojlantirishning axborot oqimi va innovatsion asoslari o'rtasida integral aloqadorlikning mavjud ekanligi asoslab beriladi [10].

Mamlakatimiz iqtisodchi olimlaridan A.Abdullayev, Muftaydinov, X.Aybeshovlar kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlanishining boshqaruv tamoyillariga e'tibor qaratgan. Boshqaruv tamoyillarida asosiy ustuvorlik innovatsion jarayonlarga asoslangan mahsulotlar assortimenti, ishlab chiqarishni takomillashtirishning strategik imkoniyatlari va mahsulot ishlab chiqarishni kengaytirish rejasiga bog'liqligi qayd etiladi [11]. Sh.D.Ergashxodjaye va tadqiqotlarida tadbirkorlik faoliyatida innovatsion marketingning o'ziga xos xususiyatlari, asosiy rivojlanish bosqichlari, shakllari, turlari hamda uni korxonalar faoliyatiga tadbiq etish yo'llari va usullariga asosiy e'tibor qaratadi [12]. B.Sharipov o'zining ilmiy tadqiqotlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning tarmoq jihatidan ixtisoslashuv jarayonlarining samaradorligini oshirish innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni amaliyotga joriy etish imkoniyatlarini kengaytirishni talab etishini ta'kidlaydi [13]. M.P.Eshov o'zining ilmiy tadqiqot jarayonlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmi va rag'batlantirish yo'llari innovatsion rivojlanishning asosiy omili sifatida o'rganadi [14]. T.T.Jo'rayev, R.A.Kalandarov tadqiqotlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlantirishning kelajakdagi modellarini shakllantirishni strategik jarayonlariga ustuvorlik beriladi [15]. Sh.Sh.Boltayev, A.A.Raxmatov o'zlarining ilmiy tadqiqotlarida tadbirkorlikni innovatsion rivojlantirishning obyektiv zaruriyati, tadbirkorlikni innovatsion rivojlantirishda qulay biznes muhiti, marketing va klasterlarning o'rni va ahamiyatini yoritib beradi [16]. O.A.Aripov kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlanishini hududiy miqyosdan kelib chiqqan holda yaxshilashga yo'naltirilgan chora-tadbirlarni qo'llash zaruriyatini qayd etadi [17].

Yuqoridagi ilmiy tadqiqot izlanishlarining asosiy xususiyati kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlantirishning mavjud imkoniyatlaridan samarali foydalanish jarayonlarini o'zida aks etadi. Tadqiqotlarda tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish jarayoni bozor omillari bilan bog'liqligi qayd etilgan. Natijaviy jarayon sifatida tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlantirishning bozor faoliyati tadqiq etilmagan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotning metodologik asosini kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish sohasidagi qonun osti va me'yoriy-huquqiy hujjatlar, xususan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-maydagi "Faol tadbirkorlik va innovatsion faoliyatni rivojlantirish uchun shart-sharoitlarni yaratish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-3697-son [2], O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 19-apreldagi "Hududlarda tadbirkorlik loyihalarini moliyalashtirish mexanizmlarini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-212-son [3], O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 20-dekabrda "Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish va aholining daromad manbaini kengaytirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-55-son qaror[4]lari shuningdek O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 9-iyundagi "Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash davlat jamg'armasi faoliyatini yanada takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-150-son Farmoni [5] olindi. Shuningdek, tadqiqot jarayonida tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlanish yo'nalishlarini shakllantirish jarayoni mantiqiy fikrlash, ilmiy mushohada, tizimli yondashuv metodlaridan foydalanilgan holda tadqiq etilgan. Induksiya va deduksiya, statistik hamda qiyosiy tahlil metodlaridan foydalanilib tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlanish shart-sharoitlari va imkoniyatlari asoslab berilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining globallasuvi va bozor munosabatlarini takomillashtirishning amaldagi bosqichi, milliy iqtisodiyot raqobatbardoshligini oshirish va innovatsion rivojlanish omillaridan samarali foydalanish tizimini optimallashtirish orqali aholi turmush farovonligini yuksaltirish jarayonlarida o'z aksini topadi. Bu borada kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatining o'rnini yuqori ahamiyat kasb etib, yangi tovar va xizmat turlarini yaratish, ishlab chiqarishda innovatsion loyihalar va ilm-fanni talab qiladigan ishlanmalarni shakllantirish, bozor segmentasiyasini iste'molchi talablariga muvofiqlashtirish orqali segment diversifikatsiyasini ta'minlash jarayonlarida namoyon bo'ladi.

Mamlakatimizda iqtisodiy islohotlar samaradorligining ortishi bevosita ishlab chiqarish subyektlarining bozor faoliyatini muvofiqlashtirish jarayonlariga ustuvorlik berishni talab etadi.

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlanishni ifodalovchi mazkur jarayon, yangi mahsulotlar va xizmatlar uchun g'oyalarni izlash, eng istiqbolli g'oyalarni oldindan tanlash, investorlarni izlash, yangi mahsulot yoki xizmatlarning bozor imkoniyatlarini kengaytirish uchun xizmat qiladi. Maqsadli bozor talablarini qondirishning potensial imkoniyatlari va yangi texnologik imkoniyatlar o'rtasidagi integrasion aloqadorlik innovatsion ishlanmalarni muvaffaqiyatli

tijoratlashtirishga barcha bosqichlarini samarali tashkil etish imkoniyatlarini yaratib beradi.

Ayni vaqtda, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari faoliyatini yanada rivojlantirish, uning mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishdagi o'rnini va ahamiyatini yanada oshirish ular faoliyatini moliyalashtirish tizimini takomillashtirish zaruratini yuzaga keltiradi. O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari faoliyatini moliyalashtirish tizimini shakllantirilganligini ta'kidlash maqsadga muvofiqdir. Mazkur tizim kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarini moliyalashtirish jarayonini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashni hamda banklar tomonidan mazkur subyektlar faoliyatini kreditlash amaliyotini o'z ichiga oladi.

Xususan, biznes subyektlarini moliyalashtirish jarayonini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashda soliq imtiyozlari muhim o'rin tutmoqda. Tadbirkorlik subyektlari uchun har bosqichda soliqqa tortish va soliq ma'murchiligini yengillashtirish, moliyaviy qo'llab-quvvatlash va tadbirkorlik ko'nikmalarini oshirishga qaratilgan mexanizmlar belgilandi.

2023-yil 1 yanvardan boshlab:

-mikro biznes uchun aylanmadan olinadigan soliqning yagona 4 foizli soliq stavkasi joriy etildi. Bunda: o'lis hududlardagi va alohida toifadagi tadbirkorlar uchun amaldagi 1 va 2 foizli stavkalarni saqlab qolindi;

-ixtiyoriy ravishda yiliga 20-30 million so'm miqdorida soliq to'lashga o'tgan mikro biznes vakillarini buxgalteriya hisobini yuritish va soliq idoralari soliq hisobotini taqdim etish majburiyatidan ozod etildi;

-tovar aylanmasi 1 milliard so'mdan oshgan kichik biznes uchun bir yil davomida foyda solig'i stavkasini 2 baravarga pasaytirildi;

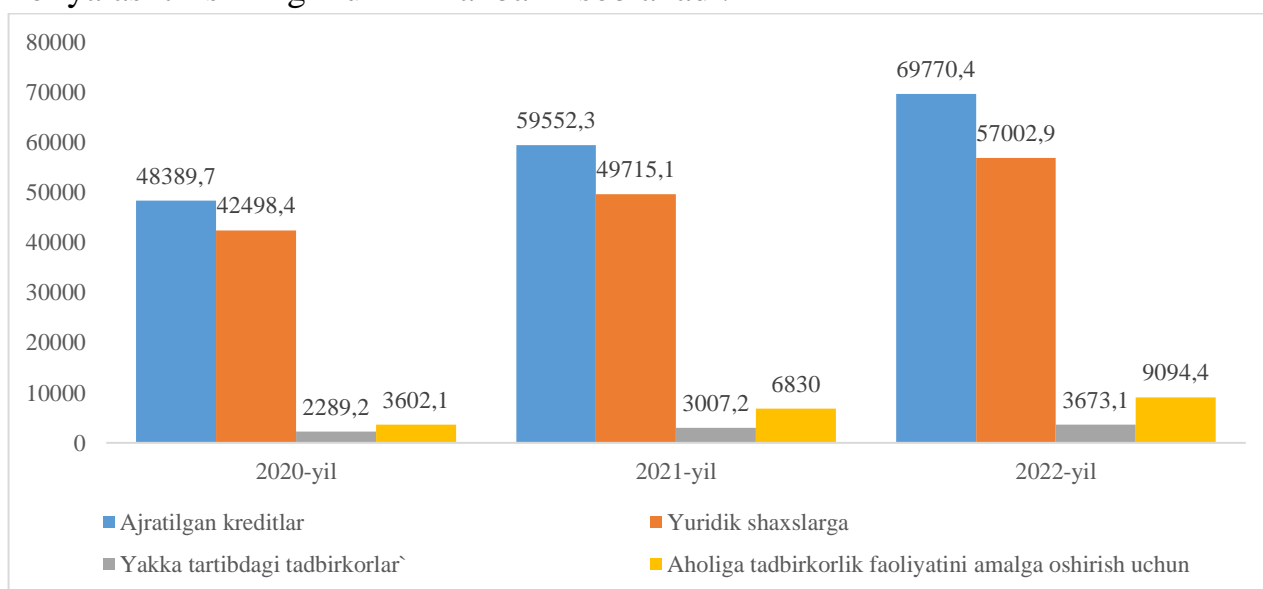
-tovar aylanmasi 10 milliard so'mgacha bo'lgan kichik biznes subyektlariga xabardor qilish orqali soliq qarzini olti oygacha foizsiz bo'lib-bo'lib to'lash imkoniyati berildi. Aylanmadan olinadigan soliq, yuridik shaxslardan olinadigan mol-mulk va yer soliqlari bo'yicha soliq hisobotlarini tadbirkorlar bilan kelishilgan holda soliq organlari tomonidan hisoblab chiqish va shakllantirib berish imkoniyati berildi.

Respublikaning barcha tuman (shahar)lari 5 ta toifaga taqsimlandi. Endilikda soliq imtiyozlari va subsidiyalar tuman (shahar)ning toifasidan kelib chiqib ajratiladi.

Shuningdek, so'nggi yillarda tadbirkorlik subyektlarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashga ustuvor ahamiyat berilmoqda. Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi huzurida "Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash davlat jamg'armasi" tashkil etilgan bo'lib, jamg'armaning asosiy vazifalaridan biri tadbirkorlikni rivojlantirishni, aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarini va ularning tadbirkorlik tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash sohasida

davlat siyosati amalga oshirilishiga ko‘maklashish hisoblanadi. Mazkur jamg‘arma tomonidan kichik biznes subyektlarining eksportini rivojlantirishga qo‘llab-quvvatlash borasida muhim yutuqlarga erishildi. Jamg‘arma tomonidan tadbirkorlik subyektlarining 46 mingdan ziyod loyihalariga 15 trillion so‘mdan ortiq miqdorda moliyaviy yordam ko‘rsatildi.

Kichik biznes subyektlari faoliyatini moliyalashtirish tizimida tijorat banklarining kreditlari muhim o‘rin tutmoqda. Banklarning qisqa muddatli kreditlari kichik biznes subyektlarining aylanma mablag‘larga bo‘lgan ehtiyojlarini qondirishda, uzoq muddatli kreditlari esa kichik biznes subyektlari faoliyatini modernizatsiyalash, texnik va texnologik qayta qurollantirish bilan bog‘liq bo‘lgan xarajatlarini moliyalashtirishning muhim manbai hisoblanadi.

1-rasm. O‘zbekiston Respublikasi tijorat banklari tomonidan kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlariga berilgan kreditlar miqdori, mlrd. so‘m.

1-rasm ma‘lumotlaridan ko‘rinib turibdiki, 2020-2022 yillarda respublikamiz tijorat banklari tomonidan kichik tadbirkorlik subyektlariga hamda aholiga tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirish maqsadlari uchun ajratilgan kreditlar miqdorining o‘shish tendensiyasi kuzatilgan. Bu esa, mazkur subyektlar faoliyatini moliyalashtirish tizimida tijorat banklarining roli ortib borayotganligidan dalolat beradi.

Shunisi ahamiyatliki, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 19-apreldagi “Hududlarda tadbirkorlik loyihalarini moliyalashtirish mexanizmlarini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-212-sonli Qarorida hududlarda amalga oshirilayotgan tadbirkorlik loyihalarini moliyaviy qo‘llab-quvvatlash, tadbirkorlik tashabbuslarining o‘z vaqtida amalga oshirilishini ta‘minlash orqali kichik va o‘rta tadbirkorlikni yanada rivojlantirish maqsadida tadbirkorlik subyektlarini kreditlashni takomillashtirish bo‘yicha aniq vazifalar belgilangan.

XULOSA. Mamlakatimiz iqtisodiyotida tobora rivojlanib borayotgan bozor munosabatlaridan kelib chiqib, erkin raqobat munosabatlarini o'rganish o'zida bir qator dolzarb masalalarni aks ettiradi. Xususan, mamlakatimizda tadbirkorlik faoliyatiga keng imkoniyatlar, sharoitlar, imtiyoz va afzalliklar berilayotgani, xo'jalik yurituvchi subyektlar sonining ko'payayotgani, bunda erkin raqobat munosabatlarining rivojlanishi hamda iqtisodiyotning xizmat ko'rsatish yo'nalishiga bo'layotgan talabning oshib borishi bilan asoslanadi. Iqtisodiy taraqqiyotning ustuvor yo'nalishi bo'lib, faqat ishlab chiqarish omillari va investitsiyalar asosida iqtisodiy rivojlantirish emas, balki ular bilan birga kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlanish yo'nalishlarini shakllantirish asosida kelajakda innovatsion iqtisodiyot modeliga o'tish lozimdir. Bu modelning asosiy maqsadi milliy iqtisodiyotning barqaror raqobatbardoshligini samarali texnologiyalar qo'llash va innovatsiyalar vositasida oshirish, investitsiyalar va innovatsiyalarning ichki va tashqi bozorlarini rivojlantirish va ularga erkin chiqishni ta'minlash yo'li bilan import mahsulot o'rnini egallash va eksportga yo'naltirilgan investitsion muhitda innovatsion rivojlanish iqtisodiyoti tizimiga o'tish hisoblanadi.

Fikrimizcha, mamlakatimizda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini innovatsion rivojlanish yo'nalishlarini shakllantirishda quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiq:

-kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni tijoratlashtirishga yo'naltirilgan investitsiyalar oqimini shakllantirish;

-tadbirkorlik subyektlarining innovatsiyalarga maksimal darajada ta'sirchanligini ta'minlaydigan sharoitlarni (soliq rejimi, bojxona siyosati, shu jumladan qulay investitsiya muhitini yaratishga qaratilgan chora-tadbirlarni) yaratish;

-tadbirkorlik faoliyatining innovatsion siklidagi mavjud kamchiliklarni bartaraf etishga yo'naltirilgan amaliy va fundamental tadqiqotlar olib borish;

ilg'or texnologiyalarni tijoratlashtirish sohasidagi mavjud vaziyatni tubdan o'zgartirish zaruriyatini shakllantirishga ta'sir ko'rsatuvchi innovatsion infratuzilmalar faoliyatini shakllantirish va boshqalar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR (MANBALAR) RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2022-yil 21-dekabrda Oliy Majlisga Murojaatnomasi.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-maydagi “Faol tadbirkorlik va innovatsion faoliyatni rivojlantirish uchun shart-sharoitlarni yaratish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ- 3697-son Qarori.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 19-aprelda “Hududlarda tadbirkorlik loyihalarini moliyalashtirish mexanizmlarini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-212-son Qarori.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 20-dekabrda “Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish va aholining daromad manbaini kengaytirishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ-55-son Qarori.
5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 9-iyunda “Tadbirkorlik faoliyatini qo‘llab-quvvatlash davlat jamg‘armasi faoliyatini yanada takomillashtirishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PF-150-son Farmoni
6. Jose Santisteban and David Mauricio. Critical success factors for technology-based startups. The Authors(s) 2020. Published by Inderscience Publishers Ltd. This is an Open Access Article distributed under the CC BY license. (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)
7. Adele Oosthuizen, Jurie Van Vuuren, Melodi Botha. Compliance or management: The benefits that small business owners gain from frequently sourcing accounting services. The Southern African Journal of Entrepreneurship and Small Business Management. Vol 12, No 1 DOI: <https://doi.org/10.4102/sajesbm.v12i1.330>
8. Кирьяков А.Г., Максимов В.А. Основы инновационного предпринимательства. - М.: Феникс, 2002.- С.160.
9. Кошелева Т.Н. Стратегическое развитие инновационных венчурных предприятий. СПб.: ГУАП, 2009. 236 с.
10. Гасанов Э.А. Инновационный вектор развития информационной экономики // Инновации. 2014. № 5. С. 10-14
11. Abdullayev A, Muftaydinov K, Aybeshov X. Kichik biznesni boshqarish. Darslik. -T., «Moliya» nashriyoti, 2003-yil. 192 b.
12. Ergashxodjayeva Sh.D. Innovatsion marketing. Darslik.-T.:TDIU, Iqtisodiyot, 2014. -178 bet.
13. Sharipov K.B. Kichik tadbirkorlik faoliyatida tarmoq bo‘yicha ixtisoslashuv jarayonlarini takomillashtirish. Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) ilmiy

darajasini olish uchun taqdim etilgan dissertasiya avtoreferati. -T.: “AKADEMIYA NOSHIRLIK MARKAZI” nashriyoti, 2020. 61 b

14. Eshov M.P. O‘zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlanishi: omillar, natijalar va istiqbollari. Monografiya.T, 2017. 80 b.

15. Jo‘rayev T.T, Kalandarov R.A. Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish orqali iqtisodiyotning real sektorini innovatsion taraqqiyotini ta‘minlash. Ilmiy-ommabop risola.-T., 2019-yil., 52 b

16. Boltayev Sh.Sh, Raxmatov A.A. Tadbirkorlikni innovatsion rivojlantirishning ayrim jihatlari. “Xalqaro moliya va hisob” ilmiy elektron jurnali. № 5, oktyabr, 2019 yil

17. Aripov O.A. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish hamda ishbilarmonlik muhitini yaratish. “Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar” ilmiy elektron jurnali. № 2, mart-aprel, 2019-yil